

Hlídač státu, z. ú.
Michal Bláha
ředitel
Velenovského 648
251 64 Mnichovice

Váš dopis značky / ze dne
7. 2. 2022

Naše značka (uveďte v odpovědi)
2022/D22012836/11/ÚPV

Vyřizuje / linka
Š. Petrů/310

Praha
10. 2. 2022

Rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informací podle § 15 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Úřad průmyslového vlastnictví (dále jen „Úřad“) rozhodl podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“) s poukazem na čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie (dále je „LPEU“), ve věci žádosti pana Michala Bláhy, ředitel ústavu Hlídač státu, z.ú., se sídlem Velenovského 648, 251 64 Mnichovice (dále jen „žadatel“), ze dne 7. února 2022, kterou je požadováno poskytnutí informací o výši platů a odměn všech zaměstnanců Úřadu na vedoucích pozicích za rok 2021, takto:

žádost, ve které se žadatel domáhá informace o výši platu, dalších příjmů a benefitů konkrétních osob, předsedy Úřadu a představených Úřadu, za rok 2021 se odmítá.

Odůvodnění:

Úřadu byla dne 7. února 2022 doručena žádost žadatele o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb. Předmětem žádosti jsou:

„Informace o výši veškerých vyplacených platů (včetně, avšak nikoli výlučně, osobního ohodnocení a všech příplatků) odměn (včetně, avšak nikoli výlučně odměny řádné, mimořádné a odměny za plnění cílových úkolů), jiných příjmů a benefitů spojených s výkonem funkce (včetně, avšak nikoli výlučně, odměny za působení v dozorčích orgánech a naturální požitky – nepeněžitý příjem spočívající v užívání služebního vozidla, poskytnuté ubytování), to vše v hrubé výši, tj. před zdaněním, zdůvodnění mimořádné odměny, počet odpracovaných měsíců, a to vše u zaměstnanců na vedoucích pozicích, tj. těch, kteří

- a) vykonávají řídicí pozici v rámci Úřadu (tj. nejvýše nadřízeného zaměstnance a všech zaměstnanců v jeho přímé podřízenosti), nebo
- b) se podílejí na výkonu vrchnostenských oprávnění povinného subjektu (např. kontrolní, dohledovou či inspekční činnosti) nebo mohou Úřad nikoli nevýznamným způsobem ovlivnit, nebo
- c) provádějí či organizují činnost, která je úkolem Úřadu, nebo
- d) mají faktický vliv na činnost Úřadu, nebo
- e) svou činností mohou mít ekonomický dopad na veřejný rozpočet či hospodaření Úřadu a to za kalendářní rok 2021 (vyplacených, resp. poskytnutých v souvislosti s výkonem výše uvedené pozice, resp. funkce za období 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021). To vše ve struktuře pozice – sekce – plat – odměny – jiné funkční požitky – zdůvodnění mimořádné odměny – počet odpracovaných měsíců.,,

Právo na informace patří k ústavně garantovaným politickým právům, jehož účelem je umožnit občanům orientovat se ve veřejném dění, aniž by bylo třeba prokazovat odůvodněnost požadavku. Případné omezení může být dáno pouze zákonem, při respektování nezbytnosti ochrany práv a svobod druhých, bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného zdraví a mravnosti. Na druhé straně nelze abstrahovat od toho, že ani právo na informace není bezbřehé a je třeba jej posuzovat v kontextu jiných ústavně garantovaných práv a svobod.

Dle nálezu Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 57/2010 informaci o výši odměny poskytnuté zaměstnanci veřejné správy nelze poskytnout (resp. neexistuje zde povinnost takovou informaci poskytnout – pozn. zpracovatele) na základě ustanovení § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších změn a doplnění. Citované zákonné ustanovení lze aplikovat pouze ve vztahu k údajům, jež vypovídají o funkčním či pracovním zařazení zaměstnance veřejné správy, nebo o veřejné či úřední činnosti takové osoby, pro aplikaci zákonného ustanovení o poskytnutí příslušných údajů o příjemcích veřejných prostředků ve smyslu shora uvedeného § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím uvedený princip musí představovat adekvátní korektiv.

Jakkoli v případě poskytování informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, vystupuje stát, je tento stát povinen poskytnout ochranu jak právu na soukromí, tak i právu na informace, přičemž obě práva jsou obecně stejně hodnotná; v takovém případě jedno z nich musí být zkráceno. Podle nálezu Ústavního soudu č.j. IV. ÚS 1378/16 ze dne 17. 10. 2017 při střetu základních práv nutno vycházet z principu, že všechna základní práva jsou rovnocenná. Orgány aplikující relevantní právní úpravu – tj. v posuzovaném případě osoby poskytující informaci, správní orgány a soudy v systému správního soudnictví – musí v každém jednotlivém případě porovnat dotčená základní práva, a posoudit, zda mezi nimi byla dodržena spravedlivá rovnováha. Při respektování zásady proporcionality, resp. minimalizace, má se tak dít v co možná nejmenším rozsahu a nejšetněji.

Z právních předpisů vyplývá, že v případě osob veřejně činných je zpravidla upřednostňováno právo na informace. V rozsahu osob, u nichž žadatel informace požaduje, jde o státní zaměstnance, kteří jsou sice představenými, ale tento vztah je vztahem mezi nimi a vztahem jimi řízených státních zaměstnanců či zaměstnanců na straně jedné a vztahem odpovědnosti ve vztahu k jejich představenému. Nejde tedy o osoby veřejně činné, s tím, že jejich platové zařazení se odvíjí od tarifů stanovených v příloze č. 2 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

Státnímu zaměstnanci přísluší platový tarif stanovený pro platovou třídu stanovenou pro služební místo, na které je zařazen, a pro platový stupeň, do kterého je zařazen.

Státním zaměstnancům, na které se žádost o informace směřuje, byl dále přiznán osobní příplatek dle ustanovení § 131 odst. 1 a odst. 2 zákoníku práce, které znějí: „(1) Zaměstnanci, který dlouhodobě dosahuje velmi dobrých pracovních výsledků nebo plní větší rozsah pracovních úkolů než ostatní zaměstnanci, může zaměstnavatel poskytovat až do výše 50 % platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je zaměstnanec zařazen. (2) Zaměstnanci, který je vynikajícím, všeobecně uznávaným odborníkem a vykonává práce zařazené do desáté až šestnácté platové třídy, může zaměstnavatel poskytnout osobní příplatek až do výše 100 % platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je zaměstnanec zařazen.“

Státním zaměstnancům, na které žádost o informace směřuje, byl přiznán příplatek za vedení. Příplatek za vedení přísluší představenému dle přílohy č. 2 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní službě“). Výše příplatku za vedení je dána procentuálním rozpětím podle stupně řízení a náročnosti řídicí práce.

Součástí platu mohou být odměny poskytované podle § 134 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a to za úspěšné splnění mimořádného nebo zvláště významného pracovního úkolu. Dle ustanovení § 150 odst. 2 zákona o státní službě celkový úhrn odměn vyplacených státnímu zaměstnanci za kalendářní rok činí nejvýše 25 % z ročního úhrnu nejvyššího platového tarifu a nejvýše přípustného osobního příplatku v příslušné platové třídě, a v případě představeného též příplatku za vedení, který mu lze jako nejvýše přípustný přiznat podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu.

V současné době je předseda Úřadu zařazen do 15. platové třídy, ostatní představení, na které žádost o informace směřuje, do 14. platové třídy. Jejich osobní příplatek, příplatek za vedení a odměna nepřesahují výši stanovenou právními předpisy.

K výchozím principům zákona o ochraně osobních údajů náleží zásada minimalizace, resp. nezbytné nutnosti rozsahu zpracování osobních údajů a princip souhlasu subjektu údajů se zpracováním.

Zákon o ochraně osobních údajů v § 5 odst. 2 zakládá nejprve jeden z principů zákona, tedy že osobní údaje lze zpracovávat pouze se souhlasem subjektů údajů, následně pak do rámce výslovně stanovených zákonných výjimek pod písm. f) zařazuje situaci, kdy správce (v rozsahu žádosti a podle zákona č. 106/1999 Sb. povinný subjekt) poskytuje osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení.

Podle § 5 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů může správce zpracovávat osobní údaje k jinému účelu jen v mezích ustanovení § 3 odst. 6, nebo pokud k tomu dal subjekt předem souhlas.

Povinnost poskytnout informace třetím osobám o platu či odměně do katalogu obecně založených zákonných povinností nenáleží, stejně jako povinnost strpět event. zásah do soukromí tím, že by taková informace o zaměstnanci veřejné správy byla poskytnuta třetí osobě jeho zaměstnavatelem.

Jak bylo zmíněno, lze bez souhlasu státního zaměstnance poskytovat údaje, které se týkají jeho veřejné anebo úřední činnosti a o jeho funkčním nebo pracovním zařazení. Mimoto, citované ustanovení zákona o ochraně osobních údajů používá výraz poskytnout, nikoli zveřejnit. Povinnost státních zaměstnanců sdělovat, resp. strpět sdělení údajů o svém platu a odměně ze strany služebního úřadu (z pohledu zákona o svobodném přístupu k informacím tzv. povinné osoby) třetím osobám tedy explicitně stanovena není. Z toho důvodu byli zaměstnanci, o jejichž platech měla být Úřadem poskytnuta informace požádání o souhlas s poskytnutím osobních údajů; žádný z nich požadovaný souhlas neposkytl.

K povinnostem povinných subjektů pak, v souvislosti s uplatněním práva na informace, náleží poskytnout údaje o tom, jaký objem finančních prostředků dostávají na platy a jak je vynakládají, případně i s uvedením platových tříd. Princip proporcionality ovšem vyžaduje, aby se tak dělo za minimalizace zásahu do práva na ochranu soukromí, a tedy v anonymizované podobě, bez uvedení jména a příjmení, resp. dalších identifikačních údajů.

Mimoto dle nálezu Ústavního soudu čj. IV. ÚS 1378/16 ze dne 17. 10. 2017 povinná osoba může odmítnout poskytnout žadateli informace o platu a odměnách zaměstnance vyžádané na základě ustanovení § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím, pokud nejsou splněny všechny tyto podmínky:

- a) účelem vyžádání informace je přispět k diskuzi o věcech veřejného zájmu;
- b) informace samotná se týká veřejného zájmu;
- c) žadatel o informaci plní úkoly či poslání dozoru veřejnosti či roli tzv. „společenského hlídačského psa“;
- d) informace existuje a je dostupná.

Nejsou-li všechny tyto podmínky splněny, potom odmítnutí poskytnout žadateli informace o platu a odměnách zaměstnance není porušením povinnosti státních orgánů a orgánů územní samosprávy poskytovat přiměřeným způsobem informace o své činnosti, vyplývající z článku 17 odst. 5 Listiny.

Žadatel formuluje obecný zájem na dostupnosti informací o platech předsedy a některých představených a akcentuje vazbu transparentnosti veřejné správy a boje proti korupci. Žadatel uvádí, že jeho projektem je podávat veřejnosti informace o platech nevyšších státních úředníků volně a centralizovaně.

Neproказuje ovšem nijak, že k účelu diskuse o věcech veřejného zájmu, ke kterému hospodaření s veřejnými prostředky patří, je nezbytné poskytnout požadované informace o platu, byť formálně v anonymizované formě, avšak fakticky – s ohledem na povinně zveřejňované informace podle zákona č. 106/1999 Sb. – ve formě snadno individualizovatelné. Ve věci pak nejde ani o případ, že by žadatel tvrdil důvod spočívající v podezření na korupční praktiky u povinného subjektu, podezření na nestandardní odměňování konkrétních státních zaměstnanců či o zneužívání veřejných prostředků konkrétními osobami.

Úřad je vázán obsahem žádosti. Podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. pokud povinný subjekt žádosti i jen zčásti nevyhoví, vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti, s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.

Z výše uvedených důvodů bylo rozhodnuto, jak je shora uvedeno.

Nad rámec žádosti Úřad poskytuje v příloze anonymizované informace o výši platu včetně odměn představených Úřadu.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí lze v souladu s § 16 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. ve spojení s § 83 a § 84 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat rozklad k předsedovi Úřadu průmyslového vlastnictví do 15 dnů ode dne jeho doručení.

Příloha.

Ing. Šárka Petřů
interní auditorka